

ΑΠΟΦΑΣΗ 25 /2021

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε έκτακτη συνεδρίαση στην έδρα της την 10-06-2020 σε συνέχεια της από 02-06-2020 συνεδρίασης, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Κωνσταντίνος Μενουδάκος, Πρόεδρος της Αρχής, τα τακτικά μέλη Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης και η Ελένη Μαρτσούκου, η οποία είχε ορισθεί εισηγήτρια, και το αναπληρωματικό μέλος Γρηγόριος Τσόλιας σε αντικατάσταση του τακτικού μέλους Χαράλαμπου Ανθόπουλου, ο οποίος, αν και εκλήθη νομίμως και εγγράφως, δεν προσήλθε λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, η ελέγκτρια Ευμορφία – Ιωσηφίνα Τσακιρίδου, ειδική επιστήμονας – νομικός, ως βοηθός εισηγήτρια, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη της αποφάσεως, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικών Υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με τη με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6842/10-10-2019 καταγγελία της, η Α κατήγγειλε στην Αρχή ότι η εφημερίδα ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, ... δημοσίευσε την ... άρθρο του Β με τίτλο «...» (βλ. έντυπο με αριθ. φύλλου ..., σελ. ..., με επισήμανση ...), στο οποίο αναφέρεται, μεταξύ άλλων, τι κατασχέθηκε με λεπτομέρειες. Η καταγγέλλουσα διαμαρτύρεται για το εν λόγω δημοσίευμα, θεωρώντας ότι η επίμαχη αναφορά αφορά ιδιωτική της υπόθεση που δεν ενδιαφέρει το αναγνωστικό κοινό.

Συγκεκριμένα, το από ... δημοσίευμα αναφέρει τα ακόλουθα (βλ. σχετικό τίτλο άρθρου στο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας, στην ... έντυπη έκδοσή της, και, το πλήρες άρθρο του Β στις σελ. ...):

«[...]».

Η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης της υπόθεσης, με το με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6842-1/01-11-2019 έγγραφό της ζήτησε από την εφημερίδα ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ τις απόψεις της επί των καταγγελλομένων. Επίσης, ζήτησε από την εφημερίδα να απαντήσει στα ακόλουθα ερωτήματα: α) εάν το επίμαχο άρθρο αναρτήθηκε στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας, β) εάν η καταγγέλλουσα διαμαρτυρήθηκε προς την εφημερίδα με οποιονδήποτε τρόπο ζητώντας τη διαγραφή, εναντίωση, διόρθωση ή/και να αναφερθεί και η άποψή της επί των αναφερομένων στο ίδιο ή/και σε άλλο σχετικό δημοσίευμα, και σε καταφατική περίπτωση, εάν και τι της απάντησε, και να επισυνάψει κάθε σχετικό με την υπόθεση στοιχείο. Με το ίδιο έγγραφο η Αρχή ζήτησε από την καταγγέλλουσα να θεμελιώσει όσα επικαλείται στην καταγγελία της.

Σε απάντηση, η Α υπέβαλε το από 15-11-2019 υπόμνημά της (Γ/ΕΙΣ/7890/15-11-2019), με το οποίο υποστήριξε ότι η εφημερίδα παρανόμως είχε πρόσβαση, προφανώς από τον αντίδικό της Γ, σε στοιχεία της δικογραφίας και συγκεκριμένα στην έκθεση αναγκαστικής κατασχέσεως, και ότι η δημοσιοποίηση πληροφοριών, οι οποίες αναφέρονται στο τι κατασχέθηκε, έγινε παράνομα, χωρίς την ενημέρωση και τη ρητή συγκατάθεσή της, χωρίς οι πληροφορίες αυτές, που κατά την καταγγέλλουσα είναι «ευαίσθητες», να δημοσιοποιηθούν από την ίδια, ισχυριζόμενη μάλιστα ότι αυτή η δημοσιοποίηση συνιστά και το ποινικό αδίκημα του άρθρου 38 του ν. 4624/2019 (ΦΕΚ Α' 137/29.08.2019). Επίσης, η καταγγέλλουσα ισχυρίστηκε ότι το πρωτοσέλιδο του εν λόγω φύλλου με τον τίτλο του επίμαχου δημοσιεύματος [όχι το πλήρες δημοσίευμα] έχει αναρτηθεί και στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας, κατά δε την υποβολή του υπομνήματος ανευρίσκεται ευχερώς, μεταξύ των πρωτοσέλιδων της εφημερίδας, με την αναζήτηση «πρωτοσέλιδα ...».

Ακολούθως, η Αρχή, με το με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6842-2/19-12-2019 έγγραφό της διαβίβασε στην εφημερίδα και το ως άνω υπόμνημα της καταγγέλλουσας και ζήτησε την υποβολή των απόψεων της εφημερίδας. Η τελευταία, διά της πληρεξούσιας δικηγόρου της, υπέβαλε τις απόψεις της με το από 04-03-2020 έγγραφό της

(Γ/ΕΙΣ/1731/05-03-2020), με το οποίο υποστήριξε τα εξής: Το συγκεκριμένο δημοσίευμα ακολούθησε, ήταν, δηλαδή μεταγενέστερο, σωρείας προγενέστερων σχετικών με την αντιδικία της καταγγέλλουσας και του Γ δημοσιευμάτων τόσο στον έντυπο όσο και στον ηλεκτρονικό Τύπο σε πανελλήνιας εμβέλειας και επισκεψιμότητας δημοφιλείς ενημερωτικές ιστοσελίδες του διαδικτύου, σύμφωνα με τα ενδεικτικώς προσκομισθέντα μετ' επικλήσεως από την εφημερίδα υπ' αριθ. 1-4 σχετικά δημοσιεύματα. Αυτά τα, προγενέστερα της εφημερίδας ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, δημοσιεύματα, που αφορούσαν συγκεκριμένα την επεισοδιακή κατάσχεση στο σπίτι της καταγγέλλουσας προσωπικών της αντικειμένων από τον Γ σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης, είχαν ασφαλώς καταστεί ευρύτατα γνωστά στο Πανελλήνιο ήδη από την ..., έξι δηλαδή ολόκληρες ημέρες, πριν το δημοσίευμα της εφημερίδας ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ και είχαν θορυβήσει την εγχώρια κοινή γνώμη. Δεν απεκάλυψε, δηλαδή, η εφημερίδα ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ προσωπικά δεδομένα της καταγγέλλουσας, ούτε δημοσιοποίησε το πρώτον λεπτομέρειες της αντιδικίας της με τον Γ. Τα δεδομένα αυτά είχαν ήδη καταστεί γνωστά στην κοινή γνώμη, πολύ πριν το επίμαχο δημοσίευμα, δεν αποτελούσαν, συνεπώς, προσωπικά δεδομένα της καταγγέλλουσας, κατά τον χρόνο δημοσίευσης του άρθρου του ΠΡΩΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ. Επί πλέον, η καταγγέλλουσα, κατά την εφημερίδα, είναι αδιαμφισβήτητα δημόσιο πρόσωπο, που απασχόλησε και απασχολεί έντονα την επικαιρότητα εξαιτίας της υπόθεσης ... και της κόντρας της με την ... επικεφαλής ..., Δ για όσα φέρεται να είπε η τελευταία στην κατάθεσή της για τη συγκεκριμένη υπόθεση, όπως προκύπτει από τα ενδεικτικώς προσκομισθέντα μετ' επικλήσεως υπ' αριθ. 5-7 σχετικά δημοσιεύματα και την ιστοσελίδα ..., όπου καταγράφεται το σχετικό ρεπορτάζ και δημοσιεύεται και η άποψη της καταγγέλλουσας. Μάλιστα, κατά τους ισχυρισμούς της εφημερίδας, η φημολογία ότι επρόκειτο να αναλάβει επικεφαλής στο γραφείο Τύπου ... του ... είχε, για τον λόγο ακριβώς της εμπλοκής του ονόματός της στην υπόθεση ..., εγείρει αντιπαραθέσεις μεταξύ βουλευτών στην Ολομέλεια της Βουλής και σειρά δημοσιευμάτων, όπως προκύπτει από τα υπ' αριθ. 8-11 προσκομισθέντα σχετικά. Επίσης, ακόμα και το γεγονός ότι έχει καταθέσει έγκληση κατά του Γ και δημοσιογράφων για παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα έχει ήδη διαρρεύσει στον Τύπο (προσκομισθέν υπ' αριθ. 12 σχετικό), πιθανότατα από την ίδια. Από όλα τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η καταγγέλλουσα είναι δημόσιο

πρόσωπο, που απασχολεί την κοινή γνώμη. Αν κανείς ανατρέξει στα δημοσιεύματα του διαδικτύου ευχερώς συνάγει το εν λόγω συμπέρασμα.

Κατά την άποψη της εφημερίδας, η δημοσίευση του επίμαχου ρεπορτάζ δεν θίγει το πρόσωπο της καταγγέλλουσας, αλλά ενημερώνει το κοινό για ένα ζήτημα (της αντιδικίας της με τον Γ) που μήνες πριν είχε έλθει στην δημοσιότητα και απασχολούσε την κοινή γνώμη έκτοτε. Το εν λόγω δημοσίευμα συμπληρώνει απλώς σωρεία έτερων δημοσιευμάτων, που αναφερόταν στο συγκεκριμένο στάδιο της αντιδικίας ήτοι την κατάσχεση των προσωπικών αντικειμένων της καταγγέλλουσας από τον αντίδικό της Γ. Όπως ισχυρίζεται η εφημερίδα, τα αντικείμενα αναφέρονται περιγραφικά στο δημοσίευμα και δεν κατονομάζονται ένα προς ένα, όπως θα φαινόταν στην έκθεση κατάσχεσης. Γιατί σκοπός του δημοσιεύματος ήταν να ενημερωθεί η κοινή γνώμη για το γεγονός, το οποίο δεν θα απασχολούσε την δημοσιότητα αν η καταγγέλλουσα δεν ήταν γνωστή δημοσιογράφος, προβεβλημένη κατά τον υπό κρίσιν χρόνο λόγω της εμπλοκής του ονόματός της στην υπόθεση Δεν πρόκειται, λοιπόν, για ιδιωτική διαφορά, αλλά για γεγονός που αφορά συμπεριφορά δημοσίου προσώπου, εν προκειμένω της σχετικής επικαιρότητας, απέναντι σε λειτουργούς της δικαιοσύνης, όπως είναι οι δικαστικοί επιμελητές και για μία κατάσχεση που είχε ήδη καταστεί γνωστή ως προς το περιεχόμενό της από προηγούμενα δημοσιεύματα έτερων μέσων.

Κατά την εφημερίδα, το εν λόγω δημοσίευμα είναι νόμιμο στο πλαίσιο της δημόσιας αποστολής του Τύπου να ενημερώνει το κοινό για υποθέσεις και θέματα που έχουν δημόσιο ενδιαφέρον (βλ. άρθρο 10 ΕΣΔΑ, άρθρο 7 παρ. 2 περ. ζ' του ν. 2472/1997 και σχετική νομολογία). Σύμφωνα πάντα με τους ισχυρισμούς της εφημερίδας, εν προκειμένω, το σύνολο των αναφερομένων στο επίδικο δημοσίευμα πραγματικών περιστατικών δεν αποτελούν νοητικά ευρήματα ή παραποιημένα κατασκευάσματα της επικαιρότητας από την εφημερίδα με σκοπό προσβολής της τιμής, αξιοπρέπειας, υπόληψης και φήμης της καταγγέλλουσας, αλλά πιστή προσήλωση προς την αλήθεια και την αντικειμενική ενημέρωση, στην αναζήτηση και διάδοση των οποίων δικαιούνται να επιδίδονται οι δημοσιογράφοι. Δεν είναι, εξάλλου, αμελητέο, ότι τα δεδομένα της αντιδικίας της καταγγέλλουσας με τον Γ και οι λεπτομέρειες της επεισοδιακής κατάσχεσης στο σπίτι της είχαν ευρύτατα καταστεί γνωστά στο πανελλήνιο, πριν από τη δημοσίευση του υπό κρίσιν δημοσιεύματος με έτερα

προγενέστερα δημοσιεύματα άλλων ΜΜΕ. Δεν κατέστησε, λοιπόν, η εν λόγω εφημερίδα γνωστά σε τρίτα μη δικαιούμενα πρόσωπα, προσωπικά δεδομένα της καταγγέλλουσας, καθώς, πληροφορίες που έχουν ήδη δημοσιευθεί δε συνιστούν προσωπικά δεδομένα και δεν εμπίπτουν στην εφαρμογή του ν. 2472/1997 (Απόφαση 175/2014 του Α΄ Τριμ. Εφ. Πλημμελημάτων Αθηνών και 791/2012 Τριμ. Πλημ/κειου Αιγίου). Σε κάθε περίπτωση, το εν λόγω δημοσίευμα δεν περιέχει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα της καταγγέλλουσας (βλ. άρθρο 2 στοιχ. β΄ ν. 2472/1997). Περαιτέρω, κατά την εφημερίδα, και για τους λόγους που αναπτύσσει αναφερόμενη και σε νομολογία σχετικά με την ποινική προστασία προσωπικών δεδομένων που είναι δημοσιοποιημένα, δεν στοιχειοθετείται η αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του βασικού αδικήματος της παρ. 4 του άρθρου 22 του ν. 2472/1997 (άρθρο 38 ν. 4624/2019).

Στη συνέχεια, η Αρχή κάλεσε σε ακρόαση την εφημερίδα ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ και την Α στη συνεδρίαση της Ολομέλειας της 02-06-2020 (βλ. κλήσεις με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3615 και 3616/26-05-2020). Κατά τη συνεδρίαση της 02-06-2020 προσήλθαν και ακούστηκαν εκπροσωπώντας την εταιρεία με την επωνυμία ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ, ως ιδιοκτήτρια και εκδότρια της εφημερίδας (σε έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση) ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, η πληρεξούσια δικηγόρος Διαλεκτή Κοτζαμανίδου και, ως μάρτυρας, ο δημοσιογράφος της εφημερίδας Ε, οι οποίοι ανέπτυξαν προφορικά τις απόψεις τους. Επίσης, προσήλθε και ακούστηκε η καταγγέλλουσα Α με τους πληρεξούσιους δικηγόρους της Νικόλαο Παπαδάκο και Βασίλειο Χειρδάρη, οι οποίοι ανέπτυξαν προφορικά τις απόψεις τους. Και οι δύο πλευρές, ζήτησαν και έλαβαν προθεσμία για υποβολή έγγραφου συμπληρωματικού υπομνήματος, το οποίο κατέθεσαν στη συνέχεια εμπροθέσμως (09-06-2020) για την πλήρη ανάπτυξη των ισχυρισμών τους (βλ. Γ/ΕΙΣ/3959 και 3960/09-06-2020 και Γ/ΕΙΣ/3961 έως 3971/09-06-2020 αντίστοιχα).

Με βάση τις καταθέσεις ενώπιον της Αρχής (την 02-06-2020) και τα τελευταία αυτά υπομνήματα τίθενται τα εξής συμπληρωματικά στοιχεία:

- 1) Οι ισχυρισμοί Α:

Με το υπόμνημά της, πέρα από τους ως άνω εκτιθέμενους ισχυρισμούς της, η καταγγέλλουσα αποδέχεται ότι είναι δημόσιο πρόσωπο, ως μαχητική δημοσιογράφος, πασίγνωστη για την ερευνητική και αποκαλυπτική δημοσιογραφία της στο ..., και ομολογεί ότι, ως δημόσιο πρόσωπο, πρέπει να αποδέχεται κριτική και έλεγχο τόσο από τα ΜΜΕ όσο και από τους κρινομένους ακόμα και στο ανώτατο επίπεδο αυστηρότητας και σκληρότητας. Ωστόσο, στη συγκεκριμένη περίπτωση θεωρεί ότι η λεπτομερής αναφορά στο περιεχόμενο της κατάσχεσης έγινε για «την διέγερση της γαργαλιστικής περιέργειας του κοινού με παράλληλη έμβαση στην αρνητική εικόνα που δημιουργούσε μόνον και μόνον από την παράθεση αυτή μιας σοβαρής δημοσιογράφου». Κατά την καταγγέλλουσα, «το ρεπορτάζ ουσιαστικά αλλοίωσε αυτή την εικόνα και δημιούργησε μια άλλη δημόσια εικόνα που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, στο ήθος, στο ύφος και στην προσωπικότητά [της]. Ουσιαστικά «πλαστογράφησε» τον τρόπο ζωής [της] και την εικόνα [της] και δημιούργησε αυτήν μιας σπάταλης, υπερφίαλης και υπερκαταναλωτικής γυναίκας». Θεωρεί ότι έτσι αμαυρώνεται η εικόνα της ως σοβαρής δημοσιογράφου, που, όπως σημειώνει, δεν έχει προβάλλει η ίδια ποτέ την ιδιωτική και προσωπική της ζωή.

Περαιτέρω, η καταγγέλλουσα προσκομίζει στοιχεία για να αποδείξει την πλήρη αλήθεια των γραφομένων της στο επίμαχο άρθρο της στο ... (...), με το οποίο ξεκίνησε η αντιδικία της με τον Γ. Σημειώνεται ότι ο τελευταίος έφτασε στην επίμαχη αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος της προς είσπραξη του επιδικασθέντος, με αμετάκλητη απόφαση, ποσού για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη με το εν λόγω άρθρο της καταγγέλλουσας στο ..., που τον εμφάνιζε ως ελεγχόμενο για φοροδιαφυγή στην ... και στην ... και ως συνδεόμενο με Η δε καταγγέλλουσα προχώρησε σε μήνυση/έγκληση κατά του Γ για ψευδή καταμήνυση, απάτη επί δικαστηρίου και συκοφαντική δυσφήμιση.

2) Οι ισχυρισμοί της εφημερίδας ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ:

Η εφημερίδα υποστηρίζει ότι η καταγγέλλουσα είναι δημόσιο πρόσωπο, πασίγνωστη δημοσιογράφος, ελεγκτής της εξουσίας, η δε είδηση της κατάσχεσης σε βάρος της ήταν θέμα δημοσίου ενδιαφέροντος, για το οποίο υπήρχε δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για πληροφόρηση. Ήδη το όνομα της Α είχε εμπλακεί στην πολύκροτη υπόθεση ..., μετά την κατάθεση της Δ, ... επικεφαλής ..., στην ... για την

υπόθεση αυτή. Σημειώνεται ότι η Δ ήδη από το 2018 φέρεται να έχει υποβάλει κατά της καταγγέλλουσας αγωγή αποζημίωσης ύψους 70.000 ευρώ για συκοφαντική δυσφήμιση, και συγκεκριμένα για συκοφαντικές αναφορές της καταγγέλλουσας σε βάρος της δικαστικής αυτής λειτουργού και του ... συζύγου της, θέματα που έχουν έρθει στο φως της δημοσιότητας πριν το επίμαχο δημοσίευμα και απασχολούν έως με σήμερα όλα τα μέσα ενημέρωσης. Η υπόθεση ..., με όλες τις προεκτάσεις της, έχει τεράστιο δημόσιο ενδιαφέρον. Υπογραμμίζεται ότι η Α, κατά τα δημοσιεύματα, κλήθηκε και κατέθεσε ανωμοτί ενώπιον της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής που διενεργεί προκαταρκτική εξέταση για την υπόθεση Η ίδια η καταγγέλλουσα με δημόσια δήλωσή της, στην οποία προέβη πριν το επίμαχο δημοσίευμα, συνέδεσε την σφοδρή αντιδικία του Γ εναντίον της με την υπόθεση Στη δήλωση αυτή, που ενσωματώνεται στο επίμαχο άρθρο της εφημερίδας ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, κάνει λόγο για «[...]».

Η σφοδρή αντιδικία Α με τον Γ είχε απασχολήσει, κατά την εφημερίδα, όλο τον Τύπο, πριν το επίμαχο δημοσίευμα. Σημειώνεται ότι επίμαχο δημοσίευμα, το οποίο στόχευσε να καταγράψει το ιστορικό της σφοδρής αυτής αντιδικίας και την εξέλιξή της (εξ ου και ο τίτλος που επιλέχθηκε), παραθέτει όλα τα στοιχεία της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων των δηλώσεων των δύο πλευρών, χωρίς να προβαίνει σε κρίσεις ή σχολιασμούς. Κατά την εφημερίδα, το επίμαχο άρθρο προβαίνει σε γενική περιγραφική απαρίθμηση κάποιων κατασχεθέντων αντικειμένων της καταγγέλλουσας (σε καμία περίπτωση δεν είναι λεπτομερής καταγραφή, όπως στην έκθεση κατάσχεσης), η οποία έγινε αποκλειστικά για την ενημέρωση του κοινού. Το άρθρο αυτό καταδεικνύει τη σφοδρότητα της αντιδικίας και το μένος του επισπεύδοντα, ο οποίος δεν αρκέστηκε σε επίπλα αλλά κατάσχεσε και προσωπικά της αντικείμενα (βλ. και λοιπά δημοσιεύματα, π.χ. με τίτλο «...», «...», όπου εμπεριέχεται και το πλήρες κείμενο του πλειστηριασμού, πρβλ. και την επίσημη σελίδα του Ταμείου Νομικών, όπου οι αναρτήσεις των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών [...]).

Η εφημερίδα θεωρεί ότι είχε επιβεβλημένο καθήκον και δικαιολογημένο ενδιαφέρον να δημοσιοποιήσει την ακραία αυτή εκδήλωση της σφοδρότατης αντιπαράθεσης δύο

προβεβλημένων μελών της κοινωνίας, που μάλιστα αντήλλαξαν και επισήμως μεταγενέστερα κατηγορίες στην πολύκροτη υπόθεση

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου και των διαμειφθέντων στην από 02-06-2020 συνεδρίαση, αφού άκουσε την εισηγήτρια και τις διευκρινίσεις της βοηθού εισηγήτριας, η οποία (τελευταία) αποχώρησε μετά τη συζήτηση και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων – εφεξής ΓΚΠΔ), ο οποίος κατήργησε την Οδηγία 95/56 ΕΚ, προβλέπει την ειδική περίπτωση επεξεργασίας δεδομένων κατά την άσκηση του δικαιώματος στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης (άρθρο 85 ΓΚΠΔ, σκέψη 153 του προοιμίου του με παραπομπή στο άρθρο 11 του Χάρτη), και με «ρήτρα ανοίγματος» δίνει την ευχέρεια στα κράτη-μέλη να εισάγουν τις κατάλληλες ρυθμίσεις, ώστε να συμβιβάζονται το δικαίωμα στην προστασία προσωπικών δεδομένων και το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας για δημοσιογραφικούς σκοπούς και για σκοπούς ακαδημαϊκής, καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης (αντίστοιχη και η διάταξη του άρθρ. 9 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, σκέψη 37 του προοιμίου της). Σημειώνεται ότι και η Οδηγία αναφερόταν ρητά στο άρθρ. 10 της ΕΣΔΑ, που κατοχυρώνει την ελευθερία της δημοσιογραφικής πληροφόρησης, προκειμένου τα μέσα ενημέρωσης να επιτελέσουν το θεσμικό τους ρόλο σε μία δημοκρατική κοινωνία, σε τρόπο ώστε να συνυπάρχουν, στο βαθμό που είναι αναγκαίο, αφενός το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής και της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης και αφετέρου η ελευθερία της έκφρασης και το δικαίωμα στην πληροφόρηση (βλ. διατάξεις των άρθρων 2, 5, 5Α, 9, 9Α, 14, 15, 19 του Σ.). Προς εφαρμογή της ως άνω διάταξης ο εθνικός νομοθέτης εισήγαγε σχετική ρύθμιση με το άρθρο 28 του ν. 4624/2019.

2. Από τα άρθρα 5 παρ. 1, 9 παρ. 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος, που ανάγει σε πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας το σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου, απορρέει, ως ιδιαίτερη εκδήλωση του δικαιώματος της προσωπικότητας, το δικαίωμα πληροφοριακής αυτοδιάθεσης, δικαίωμα που είναι ρητά πλέον συνταγματικά κατοχυρωμένο στο άρθρο 9Α. Από το Σύνταγμα απορρέει επίσης το δικαίωμα του τύπου να ενημερώνει το κοινό και η αντίστοιχη αξίωση των πολιτών στην πληροφόρηση, κατά το άρθρο 14 παρ. 1 Σ. (ελευθερία της έκφρασης, δικαίωμα του πληροφορείν) και κατά το, συνταγματικά πλέον στο άρθρο 5Α κατοχυρωμένο, δικαίωμα της πληροφόρησης (δικαίωμα του πληροφορείσθαι), αναγκαίο για την ενεργοποίηση του δικαιώματος συμμετοχής καθενός στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος.

3. Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει *in abstracto* επικράτηση του ενός δικαιώματος πάνω στο άλλο. Πρέπει, δηλαδή, να γίνεται μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της *ad hoc* στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης, με εφαρμογή και της αρχής της αναλογικότητας που κατοχυρώνεται πλέον και συνταγματικά στο άρθρ. 25 παρ. 1, με τέτοιον τρόπο ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (ελευθερία της πληροφόρησης και δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση – άρθρα 14 παρ. 1 και 5Α Σ. – και δικαίωμα στην προσωπικότητα και στην προστασία του ιδιωτικού βίου και το δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια. Η κρίση αν συγκεκριμένη επεξεργασία διενεργήθηκε νόμιμα ή, αντίθετα, αν παραβιάστηκε κατ' αυτή το δικαίωμα της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης των θιγόμενων προσώπων και της ιδιωτικής ζωής, πρέπει να βασίζεται σε εκτίμηση του ζητήματος αφενός κατά πόσο η επεξεργασία αυτή εξυπηρέτησε το συμφέρον της πληροφόρησης της κοινής γνώμης και αν το συμφέρον αυτό υπερτερεί στη συγκεκριμένη περίπτωση του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής, και αφετέρου κατά πόσο η εξεταζόμενη προσβολή

ήταν στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος πληροφόρησης¹.

Σύμφωνα με την αρχή της στάθμισης, που γίνεται δεκτή από την πάγια νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), τα ΜΜΕ έχουν κατά το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974, καθήκον να ενημερώνουν το κοινό για υποθέσεις και θέματα που έχουν δημόσιο ενδιαφέρον και αντίστοιχα το κοινό έχει δικαίωμα να ενημερώνεται για ζητήματα και υποθέσεις γενικού ενδιαφέροντος. Ειδικά εφόσον πρόκειται για πρόσωπα της δημόσιας ζωής ή θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος, η ανάγκη ενημέρωσης του κοινού είναι εντονότερη. Για το λόγο αυτό το ΕΔΔΑ αναγνωρίζει το ρόλο των δημοσιογράφων ως δημόσιων φρουρών (“public watchdogs”), ήτοι την ελεγκτική λειτουργία του Τύπου, η οποία καλύπτει τη δυνατότητά του να στηλιτεύει τα κακώς κείμενα με τη δημοσιοποίηση και δημόσια κριτική τους. Οι ασκούντες δημόσιο λειτούργημα δεν δύνανται να εκφύγουν του δημοσιογραφικού ελέγχου και της άσκησης οξείας κριτικής, προκειμένου η κοινή γνώμη να βεβαιωθεί ότι ανταποκρίνονται στα δημόσια καθήκοντά τους και τον σκοπό της αποστολής τους.

Εξάλλου, ως «δημόσια πρόσωπα» έχει γίνει δεκτό ότι νοούνται τα πρόσωπα που ασκούν δημόσια εξουσία καθώς και εκείνα που διαδραματίζουν ρόλο σε οποιονδήποτε τομέα της δημόσιας ζωής, όπως στην πολιτική, ή στην πολιτιστική, επιστημονική, θρησκευτική, οικονομική, καλλιτεχνική, κοινωνική, αθλητική ζωή². Επισημαίνεται επίσης ότι ως δημόσια πρόσωπα μπορεί να θεωρηθούν, κατά διασταλτική ερμηνεία, εναρμονισμένη προς το Σύνταγμα, και τα λεγόμενα πρόσωπα της επικαιρότητας.

¹ Βλ. τη σχετική υπό τη θεματική ΜΜΕ νομολογία της Αρχής, ενδεικτικά, τις Αποφάσεις της Αρχής 100/2000, 24/2005, 25/2005, 26/2007, 43/2007, 58/2007, 17/2008, 36/2012, 165/2012, 16/2015, 17/2015 και 41/2017.

² Πρβλ. άρθρο 7 του Ψηφίσματος 1165 (1998) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, απόφαση του ΕΔΔΑ «Καρολίνα του Αννόβερου κατά Γερμανίας», 24.06.2004, σκ. 42 και 72 -όπου εξετάστηκε, μεταξύ άλλων, αν κατά την κρυφή φωτογράφησή της από δημοσιογράφους η προσφεύγουσα ασκούσε δημόσια καθήκοντα ή όχι- και Αποφάσεις της Αρχής 26/2007, 165/2012, 73/2013, 52/2015 και 41/2017.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 ν. 4624/2019 (ΦΕΚ Α' 137/29.08.2019), η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του δικαιώματος στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, επιτρέπεται όταν:

- α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει τη ρητή συγκατάθεσή του,
- β) αφορά δεδομένα που έχουν προδήλως δημοσιοποιηθεί από το ίδιο το υποκείμενο,
- γ) υπερέχει το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και το δικαίωμα της πληροφόρησης έναντι του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου, ιδίως για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος ή όταν αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δημοσίων προσώπων και
- δ) όταν περιορίζεται στο αναγκαίο μέτρο για την εξασφάλιση της ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος ενημέρωσης, ιδίως όταν αφορά ειδικών κατηγοριών δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και ποινικές διώξεις, καταδίκες και τα σχετικά με αυτές μέτρα ασφάλειας, λαμβάνοντας υπόψη το δικαίωμα του υποκειμένου στην ιδιωτική και οικογενειακή του ζωή.

Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, ερμηνευόμενες ενόψει της αρχής της αναλογικότητας και της αρχής της πρακτικής εναρμόνισης μεταξύ προστασίας των προσωπικών δεδομένων και ελευθερίας του τύπου, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του δικαιώματος έκφρασης και πληροφόρησης επιτρέπεται όταν το δικαίωμα αυτό υπερέχει έναντι του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου, ιδίως για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος ή όταν αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δημοσίων προσώπων, με την προϋπόθεση ότι η επεξεργασία περιορίζεται στο αναγκαίο μέτρο για την εξασφάλιση της ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος ενημέρωσης (βλ. Γνωμοδότηση της Αρχής 1/2020).

5. Σχετικά με τη δημοσίευση την ... στην [...] έντυπη έκδοση της εφημερίδας ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ του άρθρου του Β με τίτλο «...» (σελ. ... με επισήμανση στο πρωτοσέλιδο), στο οποίο αναφέρεται, μεταξύ άλλων, τι κατασχέθηκε με λεπτομέρειες, καθώς και με την ανάρτηση του πρωτοσέλιδου του εν λόγω φύλλου με τον τίτλο του επίμαχου δημοσιεύματος στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας, είναι, κατά τα

προαναφερόμενα, ερευνητέο εάν οι συγκεκριμένες πράξεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων ήταν απολύτως αναγκαίες για την άσκηση του δικαιώματος της πληροφόρησης έναντι του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αρχής της αναλογικότητας και της αρχής της πρακτικής εναρμόνισης μεταξύ ελευθερίας του τύπου και προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Ειδικότερα, στο επίμαχο δημοσίευμα αναφέρονται προσωπικά δεδομένα της καταγγέλλουσας, μεταξύ άλλων, με αναλυτική περιγραφή των κατασχεθέντων κινητών πραγμάτων της περιουσίας της. Το εν λόγω δημοσίευμα αναφέρεται σε θέμα γενικότερου ενδιαφέροντος σε σχέση με δημόσιο πρόσωπο (της απόλυτης ή/και της σχετικής επικαιρότητας, βλ. και σχετικά δημοσιεύματα για το σκάνδαλο ...), Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, η αντιδικία της Α με τον Γ - που προκλήθηκε από δημοσίευμα της καταγγέλλουσας δημοσιογράφου στην εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, [...], και συγκεκριμένα με το από ... άρθρο της, με τίτλο «...», όπου αναφερόταν σε εμπλοκή του Γ στην υπόθεση ... και σε ζητήματα φοροδιαφυγής - και ακολούθως, η κορύφωση της ως άνω σφοδρής αντιδικίας ήταν ζήτημα δημοσίου ενδιαφέροντος που απασχόλησε τον Τύπο και τα μέσα ενημέρωσης. Η δε καταγγέλλουσα ήταν δημόσιο πρόσωπο, κατά την ανωτέρω έννοια, όπως αποδεικνύεται από το ρόλο που διαδραμάτιζε, πρωτίστως ως δημοσιογράφος μαχητικής, αποκαλυπτικής καταγγελτικής δημοσιογραφίας, και από τα προσκομιζόμενα δημοσιεύματα της επικαιρότητας. Ο ισχυρισμός δε της καταγγέλλουσας ότι το δημοσίευμα αφορά αποκλειστικώς σε ιδιωτική της υπόθεση δεν είναι βάσιμος, καθότι, σύμφωνα με όσα εκτίθενται ανωτέρω, σχετίζεται με υπόθεση που έχει δημόσιο ενδιαφέρον και, συγκεκριμένα, με την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων που αποτελούν την κατάληξη αντιδικίας που άρχισε με τη δημοσιοποίηση, εκ μέρους της ίδιας, της εμπλοκής του Γ στην υπόθεση ..., για την οποία δημοσιοποίηση ο τελευταίος προσέφυγε εναντίον της στα δικαστήρια για την αποκατάστασή του. Συνεπώς πρόκειται για θέμα γενικότερου ενδιαφέροντος σε σχέση με δημόσιο μάλιστα πρόσωπο, το οποίο πρέπει καταρχήν να ανέχεται και οξεία κριτική. Κατόπιν αυτών, με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, θεμιτώς καταρχήν η εφημερίδα προέβη στη δημοσίευση του θέματος κατά τα ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος της κατάσχεσης, υποβάλλοντας σε

επεξεργασία δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της καταγγέλλουσας, τα οποία μάλιστα, αντίθετα με τους ισχυρισμούς της καταγγέλλουσας, δεν εμπίπτουν στις προβλεπόμενες ως ειδικές κατηγορίες δεδομένων (βλ. άρθρο 9 παρ. 1 ΓΚΠΔ).

Πλην, όμως, κατά τη συνδυαστική ερμηνεία των περιπτώσεων γ' και δ' της πρώτης παραγράφου του άρθρου 28 του ν. 4624/2019, η δημοσιοποίηση και των απλών, εν προκειμένω, προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε η διείσδυση στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του υποκειμένου των δεδομένων να είναι η μικρότερη δυνατή στο πλαίσιο εναρμονισμένης εφαρμογής της προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής αφενός και του δικαιώματος στην πληροφόρηση αφετέρου³. Στην περίπτωση αυτή, η αρχή της ελαχιστοποίησης (άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. γ' ΓΚΠΔ, το οποίο κατά το άρθρο 28 παρ. 2 ν. 4624/2019) ή της φειδούς κατά την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων⁴, η οποία ισχύει και στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς για την ικανοποίηση δικαιολογημένου ενδιαφέροντος ενημέρωσης των πολιτών, επιβάλλει τη λιγότερο επαχθή για το υποκείμενο επεξεργασία, ακόμη κι αν δεν είναι το ίδιο αποτελεσματική εν συγκρίσει προς μια υπερπεριεκτική επεξεργασία.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, παρά τη δικαιολογημένη αναφορά του δημοσιεύματος στο γεγονός της κατάσχεσης, η τόσο αναλυτική περιγραφή των κατασχεθέντων κινητών πραγμάτων της καταγγέλλουσας στο επίμαχο δημοσίευμα, δυνάμενη να δημιουργεί άνευ λόγου συνειρμούς στον αναγνώστη του δημοσιεύματος σχετικά με την περιουσιακή κατάσταση της καταγγέλλουσας, αποτελεί μορφή επέμβασης στα δικαιώματα που συγκροτούν την συνταγματικώς προστατευόμενη ιδιωτική σφαίρα του προσώπου (άρθρα 9 παρ. 1 εδ. β' και 9Α του Συντάγματος)⁵, η οποία κρίνεται ως μη νόμιμη διότι δεν παρίσταται αναγκαία για τον σκοπό ενημέρωσης του κοινού, και υπερβαίνει τα όρια που θέτει η αρχή της αναλογικότητας (βλ. άρθρο 28 παρ. 1 και 2 του ν. 4624/2019 και άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. γ' ΓΚΠΔ).

³ Πρβλ. ΣτΕ 3922/2005, Τμ. Δ', ΔιΜΕΕ, 4/2005, σελ. 567.

⁴ Βλ. σχετικά Κ. Χριστοδούλου, Δίκαιο Προσωπικών Δεδομένων, Νομική Βιβλιοθήκη, 2η έκδ., 2020, σελ. 111-113.

⁵ Βλ. σχετικά και Χ. Ακριβοπούλου, Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2012, σελ. 291 επ.

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τη δυσχέρεια κρίσης ως προς τον προσδιορισμό, στο πλαίσιο του δικαιώματος στην ελευθερία της πληροφόρησης, των αναγκαίων πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων που αποτελούν την κατάληξη αντιδικίας γενικότερου ενδιαφέροντος, κρίνει ότι πρέπει να επιβληθεί στην ιδιοκτήτρια της εφημερίδας εταιρεία με την επωνυμία ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ, ως υπεύθυνη επεξεργασίας, η προβλεπόμενη στο άρθρο 58 παρ. 2 στοιχ. β΄ του ΓΚΠΔ διορθωτική εξουσία της επίπληξης που αναφέρεται στο διατακτικό, η οποία τυγχάνει ανάλογη με τη βαρύτητα της παραβίασης της αρχής της ελαχιστοποίησης και της προσβολής της καταγγέλλουσας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

- 1.** Κρίνει ότι το κρινόμενο άρθρο με το αναφερόμενο στο σκεπτικό περιεχόμενο, που δημοσιεύτηκε στις ... στην [...] έντυπη έκδοση της εφημερίδας ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, παραβιάζει, για τους λόγους που αναφέρονται στην σκέψη 5 της παρούσας, την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 28 του ν. 4624/2019, άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. γ΄ ΓΚΠΔ).
- 2.** Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ την αποτελεσματική, αναλογική και αποτρεπτική επίπληξη για την διαπιστωθείσα υπέρβαση των ορίων της αρχής της αναλογικότητας κατά τα ανωτέρω (άρθρο 28 του ν. 4624/2019, άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. γ΄ ΓΚΠΔ).

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου